

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatnak vissza.

A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT ECYSZER.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

Az iparos-osztály anyagi, erkölcsi és politikai helyzete.

— Heyduk Ambrustól. —

[Folytatás.]

A munkás, ki az egyszer nyert hitelt háborítlanul óhajtja élvezni: kötelmeinek betöltése körül pontosságot iparkodik bizonyítani, s az elodázás örve alatt soha se használjon oly kifogásokat, melyeknek alaptalanságai üzletbarátaiban a roszhiszeműség feletti gyanút költhetnek fel; hanem az előre számításba nem jöhetett esélyek netáni beköszöntésével is oly irányban haladjon, hogy hitelezőinek s embertársainak rokonszenvét még az anyagi szerencsétlenségben is megőrizhesse és tiszteletét kiérdemelje azoknak, kik különben üldözőivé válhatnának.

A verseny óriási fejlődésének dacára, a különböző versenyzők erkölcsi jellemének megfigyelése mellett a szilárd alapelvű s jellemű munkás férfi oly képletekbe ne bocsátkozzék soha, mely által jószándéku polgártársaiban s üzleti barátaiban fennállhatását illetőleg oktalan aggodalmakat kelthetne, versenyzőinek gáncsul szolgálhatna, avagy mely által titkos irigyeinek módot nyújthatna az oly hírek kovácsolására, mely aztán az egyéni hitel megingatását és a személyi munkásság korlátozását vonhatná maga után.

Mint akadályt, az egészséges hitel kifejlődésének útjában találva, nem mulaszthatom el felemlíteni azon könnyed meggondolatlanságot, éretlenséget vagy talán politikai küzdelmeink kifolyásából keletkezett szükségességet sem, melylyel nálunk a zertt szerződések kötetnek, s mely leginkább alapja személy-hitelrendszerünk felbomlásának. A legkisebb, de állandósított kamat is, egy oly láthatlan vendég, mely naponkint a rendes órába megjelen terített asztalunknál s előlünk minden szorgalmunk dacára a legtáplálabb falatokat halássza el, és mégis a kamat meghatározásánál önmaguk a hitelkeresők oly könnyed felületességgel járnak el, mely egyedüli a nemzetiségek életében, és mely egy más munkás állam népeinél alig fedezhető fel.

E tévedésben, esetleg fenhéjázó „ki s mi vagyok“-féle nyegleségben sinylenek nálunk a földbirtokosok ifjabb sarjadékai s a közeprendű polgári munkás osztály. A helyiségekben megtelepült uzsorások legtöbb esetben nem is mernék kimondani a „kamatlábat“ vagy „forgató díjat“, melyet a hitelkereső a pillanat képzelt szükséglete által felzaklatva, első szavára megígér, és így első sorban önmaga költi fel a könnyelműség feletti gyanút, s fokozza azon telhetetlenséget, mely az uzsora „még s még“ szavával követel. Csudálkozhatunk-e aztán azon, hogy midőn a hitelkereső 30—40 %-ot ajánl, a tőke birtokos azonnal 60—80 %-ról beszél? Mert miként követelhetjük azt, hogy azon hitelkereső, ki önmagát sem tartja a tőke visszafizetésére eléggé biztosnak, — megbecsültessék a hitelt nyújtótól. Így azon meggondolatlan hányivetiség, melylyel a nagyurhatnamság látszatáért oly szükségletekért is, melyet igen könnyen nélkülözhetnének, óriási kamatfizetéseket ajánlanak fel, már kezdetben lehetleníteni a hitel általános s egészséges felvirágozhatóságát. És ha ez még csak elszigetelten maradhatna, akkor azt mondhatnók, hogy a könnyelműek tetteik következményeiben méltán bünhődnek; de rendszeren, különösen pedig a vidéken, az egyszer megindult uzsora-áramlat nem ismer határt, s a

könnyelműek önmagukkal rántják olykor a legbiztosabb telepeket, s megrongálják a legszilárdabb hitel-alapokat is, és ezt csak kárhoztatnunk lehet, mert az egyszer már divatba hozott kamatláb osztályozása körül nem ismer az uzsorás megkülönböztetést, és így a meggondolatlan cselekvények folytán esetleg egész vidékek munkaköréből száműzetik az olcsó hitel.

A biztos alapu hitel terjedésére és az egyediség önállóságának biztosítására nézve különösen veszedelmesek pedig az uzsorának azon neme, midőn aránytalan összegekért a birtok- és kézizálog tulajdoni joggal ruháztatik a hitelezőre mindaddig, míg az adósság törlesztve nem lesz. E hitelműveletnél azután vajjon mely fél a valódi hitelező? És vajjon a gazemberség, vagy pedig a könnyelmű átengedés rovandó-e meg? Ha látjuk a pusztulást, mely ily üzletek után okvetlenül bekövetkezik, és mely mégis Szabolcs és Zemplénmegye uzsorásai nagyrészenek kiváló jellemvonása, s mely tőlük a szorongatottaktól egész szemtelenséggel követeltetik. — Veszélyesek továbbá az üzérkedések azon nemei, melyek a befektetett tőkéknek jövedelmeit nem kamatláb szerint, hanem jutalék czimén szolgáltatják be. Az árkülönbözetre kötött szerencseszerződések megállhatnak ugyan a forgalmi világ nagy üzerei közt; de hogy néhány száz forintokig terjedhető hitelelőlegekért egész termésünket, vagy készítményeinket a szerencse s az általunk soha nem uralható események ingatag alapjára vessük, annak szerintem valóban semmi értelme nincs. A nagy üzerek s tőzsérek összeköttetések, beható tanulmányaik, gyakorlataik s óriási hitel és valódi tőkék segítségével mindenkor lehetnek oly helyzetben, hogy netalán veszteségeiket idejében ellensúlyozhassák. De a forgalmi világ apró népe, termelője s munkása különösen a vidéken, távol az irányadó körök légköréből bármily kedvezően alakult viszonyok közt is folyton kizsartolt s vesztő fél marad. Ha tehát helyzetünk már oly nyomasztó, ha személyi hitelünk már oly annyira alászált, hogy hitelszükségleteinket csupán uzsorával foltozgatathatjuk, még mindig tanácsosabb a kérelhetlen uzsora meghatározott kamatjának önmagát alávetni, mint oly szerződéseket kötni, melyeknek végeredményeit idegenek határozván meg, általuk egyszerre mindenünk kockára dobva. aratásaink idegen zsákokba őrítve. Műveink közt bizonyos esélyek megfigyelése mellett a pénzüzsora talán még menthető, de azon egyének üzérkedése, kik nem akarván az uzsoraság hírében állani, s tőküket mégis olykor 300—400 %-ot tevő jutalékok czimén árkülönbözetre szolgáltatják ki, vagy birtokokat ruháztatnak magukra, — valódi méltelyei a magyar mezei gazdaság, ipar s kereskedelem, különösen pedig a szilárd hitel felvirágoztatásának; mert általuk nemcsak a lehető haszonélvezet, hanem egyszerre rabló módon megtámadatik még a tőke is.

(Folyt. következék.)

A közjegyzői biztosíték.

Következő körrendeletet bocsátott ki az igazságügyminiszter a közjegyzői biztosíték tárgyában, az összes e. f. kir. törvényszékekhez (a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék és a fiemei kir. törvényszék kivételével):

A közjegyzői biztosíték az 1874. XXXV. t. czikk 9. §-a szerint egyebek közt magyar államkötvényekben, vagy a kormány által országosan ovadéku alkalmasnak nyilvánított értékpapirokban

is kimutatható lévén: kellő tájékozás, s a biztosíték elfogadásánál követendő elvek egyformasága céljából a magyar királyi pénzügyminiszteriumnak f. évi június 20-án 24,422. sz. a. kelt átirata alapján kijelentem:

I. Hogy a törvényben használt „államkötvény“ elnevezés egész általánosságban veendő, s alatta nemcsak azon állampapírok értendők, melyek természetüknél fogva az államkötvény nevet viselik, hanem mindazon állami értékpapírok is, melyek által az állam magát bizonyos tőke, kamat vagy nyerevény fizetésére kötelezte; ide foglalandók tehát épúgy a tulajdonképi államkötvények, mint az állami vasuti záloglevelek, kincstári utalványok, sorsjegyek és pénztári jegyek is.

Az ily értelemben vett állampapírok pedig a következők:

1. A magyar és erdélyi, továbbá a horvát-szlavon mindennemű földterhermentesítési kötvények, ugy a záradékosok mint a záradéknélküliek.
  2. Az 1868. évi magyar vasuti kölcsön-kötvények.
  3. A magyar szőlőváltási államkötvények.
  4. Az 1870. évi magyar nyerevénytörvények.
  5. Az 1871. évi gömői vasuti záloglevél-kölcsönzaloglevelei.
  6. Az 1871. évi 30 millió kölcsön-kötvények.
  7. Az 1873. évi 54 millió államkölcsön kötvényei.
  8. Az 1873. évi 6% kincstári utalványok.
  9. Az 1874. évi másodikbocsátású 6% kincstári utalványok.
  10. Az irtvány- és maradványföldek megváltásának közvetítésére kibocsátott jelzalogos urbéri kötvények.
  11. A kincstár kamatozó pénztárjegyei.
- A keleti vasuti másodikbocsátású elsőbbségi kötvények, melyeknek kamatozása és beváltása az állam által biztosított, ennek folytán már most szintén állampapírok jellegével bírnak, s ugyane sorozatba foglalandók.

Mindezen államkötvényeken kívül teljes biztosítékot nyújtó óvadékképes papírok: az állami kamatbiztosítást élvező vasutak elsőbbségi kötvényei.

II. Ami országosan óvadékképesekül nyilvánított és elfogadható értékpapírok megjelölését illeti, egyelőre csak a magyar földhitelintézet zálogleveleit tekintem közjegyzői biztosítékul elfogadhatóknak, míg t. i. más hasonló pénzügyi jogviszonyai törvény útján fognak szabályoztatni. Budapest, 1875. június 28. Perczel Béla, s. k.

A közönség köréből.*

A Czéke községbeli képviselőválasztásra jogosított polgárok f. hó 5-én alkotmányos joguk gyakorlása végett a Sátoralja-Ujhelybe kitűzött képviselőválasztásra akartak indulni, midőn egyszerre dühös vadkan módjára közük ront Hlopák János czékei rom. kath. plebános, és a már szekereken ülő békés választópolgároknak e szavak kíséretében: „Nem megmondtam gazemberek, ne merjetez követválasztásra menni, míg én nem parancsolom“ — ugyancsak kezdé kezében levő nádpálcájával a szent áldást amúgy Isten igazába osztogatni, és nehányat sikerült is a szekerekről leriasztania, míg a többi a lovak közé vevén elmenekült a választásra. Eltekintve attól, hogy az ily törvénytörő eljárás az 1874. XXXIII-ik törvényczikk 100-ik szakasza értelmében szigorú büntetés alá vonhatatik, el nem mulaszthatom a köztisztelőben álló kath. clerus eme fattyu-kinövését előjárói és lelkesztársai figyelmébe ajánlva a közönség méltó megrovásának átadni.

Egy jelenvolt kerületbeli választó.

* E rovatban a közérdekkel összefüggő ügyek az illető felelőssége mellett tételnek közzé.

Különfelék.

Mult számunkban közöltük Mecner Gyula képviselőknek egyik, tiszteletére rendezett fáklyás zene alkalmával elmondott beszédét. Most közöljük a felköszöntő Mánik József polgártársunkét is, bizonyítványul annak: hogy hál'istennek van a polgárságnak oly egészséges rétege, mely nemcsak helyesen gondolkozik, de egyszersmind beszélni is tud. A felköszöntő beszéd így hangzott:

Tisztelt polgártársaim! Mindnyájunk előtt tudva van: hogy a közelmúlt időben az országképviselő külön pártok között igen nagy horderejű s mindnyájunk által rég óhajtott esemény jött létre, t. i. a két nagy párt összeolvadása. Hogy ezen eseménynek az ország anyagi jólétére mily üdvös hatása van, azt minden józangdolgozó beláthatja.

Tény, hogy egyesült erővel sokkal gyorsabban, eredményesebben s gyümölcsözőbb sikerrel lehet munkálkodni, mint kétfelé huzással s az erők elforgatásával, úgy a parlamentben mint egyes embereknél. Hogy pártok vagy külön vélemények mindig voltak, vannak és lesznek, az az emberi természetben gyökeredzik, és semmisen nehezebb, mint a véleményeket egy kalap alá hajtani; ezt megszüntetni nem áll hatalmunkban!

Az igazság követeli, hogy mások elveit tisztelnünk kell; bizalommal kell lennünk mások iránt; nem szabad kételkednünk abban, hogy e hazának, e közös hazának kárára, hátrányára törekedni senki sem akar. Mert hiszen ennek jóléte mindnyájunk jóléte, s ennek veszedelme mindnyájunk veszedelme!

És így hinnünk kell, hogy ennek javára s boldogítására törekedik egyik párt úgy mint a másik; csupán az utak, a vélemények eltérők.

Mi, uraim! az egyesült szabadelvű pártba helyezzük bizalmunkat, reményünket; s hisszük, hogy reményünkben nem fogunk csalatkozni. Ezért elhatároztuk a szabadelvű párthoz képviselőt választani, anélkül, hogy az ellenpárt törekvéseinek útjában állnánk. — Minden pártnak szabadságában áll meggyőzését követni.

Tisztelt képviselőjelöltünk! Ezen előzetes helyzetben sok mondani valóm nem lehet: időelőtti dolgokról beszélni nem ildomos s nem esélyes. Én tehát egyszerűen csak azt jelzem, hogy: szerintem a társadalom egyes tagjára nem lehet megnyugtatóbb, boldogítóbb s örvendetesebb jelenség, mintha polgártársainak bizalmában részesülhet.

Tisztelt jelöltünk! Ön részesült ezen szerencsében; az újhelyi szabadelvű párt választóközönsége önben helyezi reményét s bizalmát. Ezen bizalmának s ragaszkodásának nyilvánítása folytán jöttünk tisztelkedni ez alkalommal is; és ha a választás alkalmával célunk sikerülni fog, mit óhajtunk, hogy sikerüljön — örömmel és lelkesedéssel fogjuk kiáltani: „Éljen Mecner Gyula képviselők!”

A képviselőválasztási mozgalmak alkalmával városunk ellenzéki polgárai is fáklyásmenettel tisztelték meg Hornyai Kálmán jelöltjüket. A mintegy 150 fáklya fénye által megvilágított improvizált menet a „Diana” fürdőtől indult meg s a

A „Zemplén” tárczája.

Hejj, mikor még Boriska volt!

— Beszély. —

Irtá Farkas Bertalan.

[Folytatás.]

IV.

Orvosi segélyre volt szükség, hogy a kimerült nőt meg lehessen az életnek tartani. Hetekig nyomta az ágyat, s ez idő alatt a gyakorta jelentkezett örülségi rohamok mindinkább oda mutattak: hogy a baj nem ideiglenes, de örök leend.

Most már Baltain volt a sor megrémülni. Gyálázatos játéka rémképei üldözték minden léptenyomon; álmaiban kísértetek táncolták körül, melyeknek hófehér homlokára rajzolt véres betűk az ő irtózatosságnak beszéltek; azután úgy érezte, mintha lelkét akarnák szétépni, szemeik tüzes villáma szívét akarná összeégetni...

Kétségbeesése napról-napra növekedett: önmagától is félni kezdett. Mintha folytonosan üldöznék valami... a lelkiismeret.

A szenvedő nő közelében sem nyert megnyugvást. Sokszor elült ágya mellett: remegve hallgatta lélekzetét, a legparányibb sohajtását; összereszt, ha az megmozdult; reszketett, ha tartósabban nyugodt volt...

Itt se maradhatott soká. Ha a nőt örülségi rohamai meglepték: futott tőle, mint gyermek az ijesztőtől. A fájdalom, mely ilyenkor keblét tépni kezdte, nem zuzta össze, nem semmisítette meg; de üldözte, úzte, mint valami rossz szellem, mint egy örök átok, egy boszuló Nemezis!

Az orvos mindennap ellátogatott a házhoz, s minden tudományát elővette, hogy a szerencsétlen,

képviselőjelölt éltetése, nagy lelkesedés és zeneszó mellett ért a jelölt lakásához, hol Bajkor Antal, városunk egyik köztisztviselője álló polgára szölt a párt nevében, mire Hornyai melegen, lelkesen válaszolt, s szavait kitoró eljenzés követte. Ezután a menet még több utcákon végigvonulva, a főutcán rakta le fáklyáit, s így végezte be körútját. Az tagadhatatlan, hogy a „közjogi ellenzék,” mely Hornyai körül tömörült, habár nem erősödhetett is meg, lelkesen s kitartóan állta meg helyét az utolsó pillanatig.

* Felső-zempléni lövész-társulat. Homonnán nap-nap után vívmányokat csinál a társulás eszméje. Legközelebb, június 27-én a regényes fekvésű „Szirtalj“-n (Poczkala) tekintélyes társaság gyűlt össze, s a már előbb megpendített „Felső-zempléni lövész-társulat” végleg megalakult. B.-Barokóczy Mihály korelnök elnöklelte alatt először is az alapszabályok felolvastatván, azok egyhangulag elfogadtattak. Ezt követte a választás, mely annál érdekesebben folyt le, mert a hölgyvilág — ignorálva a hozzálatott, hogy a választás izlése szerint üssön ki. Könnyű akkor a diadal, ha a „szépem” veszi kezeibe a zászlót! Elnökké választott: Szerviczky Ödön; főlövész-mesterré: András Antal; allövész-mesterré: Géczy István, jegyzővé: Dósa Endre, pénztárnokká: Dreischok Rezső. Választmányi tagokul Ostoiec Miklós, Ujfalu Mihály, Szirmai István, Hellner Ármánd, Isépi Béla, Lukovics Ottó, s Buhanyecz József választattak meg. Ezután az elnök és főlövész mester hivatalukba ünnepélyesen beiktattattak, lévén közben zeneszó és „magnum áldomás.” Végül tánczra kelt a közönség s mintegy esteli 10-11 óráig tartó vig mulatsággal koszorúzták meg a nap dicsőségét.

Értesítettnek a t. cz. szülők, gyámok és iskolabarátok, hogy a s.-a.-új helyi „Karolineum”-ról nevezett leánynevelőben a nyilvános próbatétek folyó azaz július hó 19. és 20-án fognak megtartani. A jövő iskolai év pedig szeptember hó 1-én fog megkezdődni. — Az előjáróság.

A helybeli izr. ifjuság f. hó 17-én a budai vizkárosultak javára zártkörű táncestetélyt rendezend.

A pataki vár a hozzátartozó uradalommal, az örökösök közötti egységessé folytán, hg. Windischgrätz tulajdonába ment át.

Tűzvész. Folyó hó 8-án Terebesen nagy tűz pusztított. Szentmanuk állítása szerint csaknem fele leégett; szerencse, hogy az elhamvadtt épületek nagyobbára biztosítva voltak, s az életnemük — kezdetén állván az aratás — még be nem hordattak.

Tályá, Mád és Szerencs vidékét a mult heten jégverés érte; azonban nagy esővel jöven, jelentékenyebb mérvű károkat nem okozott.

Hymen. Bornemisza Boldizsár Sárosból, f. é. június 20-án jegyet váltott Szerdahelyi Ilna kisasszonnyal, Szerdahelyi István megyénkbeli földbirtokos bájos és szelleműs leányával.

A dohányzóknek. Az osztrák és magyar

beteg nőt az életnek visszaadja. Vissza is adta testileg; de lelkiileg nem... a léleknek csak egy időtlen, szétroncsolt váza maradt meg...

A becsületes ősz összeránczott homlokkal, lelkiismeretes figyelemmel kémlelte a legkisebb jelt is, hogy kedves betegét testben lélekben meggyógyíthassa. — Hasztalan ilyenkor minden orvosi tudomány!

Baltai reszketve nézte végig a tisztas ősz kémlelődsét, szemeiből akarta kiolvasni a reményt, onnan akart nyerni egy biztató sugárt, mely egy életnek lehet előhírnöke.

— Uram! egy angyal élete függ öntől!... Óh mondja, óh szóljon: lehet-e csak egy parányi remény is?!

— Ó megvan mentve — felelt az orvos borusan — de...

— Az Isten szent nevére! ne mondja ki ön... Óh, tartsa fenn számomra legalább a reményt!... Ugy-e, ugy-e: semmi sincs elveszve? Meggyógyul nemsokára? Óh, mondja uram! mondja csak ez egy szót, s aztán kívánjon bármit; kívánja ön életemet...

Baltai reszketve könyörgött a komoly férfi előtt.

— Készüljön ön a legborzasztóbbra; — szölt fásultan az orvos, miközben egy pár könyecseppet morzsolt szét hamvasodó szempilláin — önnek neje nem hal meg; de lelkiileg már — rég meghalt.

Baltai megrendült.

— Tehát végkép elveszítém őt! — fuldoklá kétségbeesetten. — Legyen átkozott a pillanat, melyben ellene legelőször vétettem!... legyen átkozott a perc, midőn nemes keble legszentebb érzelmét kigúnyoltam!... legyen átkozott az óra, midőn angyal-szive legtisztább szerelmét elraboltam, hogy azt később utálatos szenvedélyemnek feláldozzam!... Legyen átkozott ajkam legelső álnok-, legyen átkozott legutolsó igaz szava!... Legyek átkozott halálomig!... legyek átkozott holtom után!...

A benső bírő a legborzasztóbb ítéletet mondta

kormány közös megegyezése folytán f. é. július 1-től, kezdve a szivarok és burnótok ára fel van emelve, és egyuttal mint ismeretes a dohány és burnót árusításánál a méter-mérték jött alkalmazásba. Az egyes szivarnemek a következő árakon fognak ezentul árulni: preselt szivar (vegyes virginai 3 1/2 kr.) 4 kron; yara és trabuco (7) 7 1/2 kron; regalitas (7 kr.) 8 kron és r. (8 kr.) 9 kron. A közönséges pipa-dohány csak papirba burkolva adatik és ára, valamint a többi dohánynemek ára is az új mérték szerint szabályoztatik. Ezen árfelemelés nálunk csak július 7-én jött köztudomásra, — míg Ausztriában már egy héttel ezelőtt tudta mindenki. Persze voltak nálunk is oly szerencsés dohányárusok, kiknek már előbb volt a dologról tudomásuk, ezek aztán rajta is voltak, hogy titkukat hasznosítsák és ugyancsak nagy be vásárlásokat tettek.

A m. kir. minisztérium rendeletet bocsátott ki; melynélfogva a hatóságok utasítatnak, miszerint a legközelebbi 16 hét tartama alatt valamennyi hivatalos irományaik pecsételésénél, amely nyiben ezek postára tételnek, fekete pecsétviaszt használjanak.

Veszett kutyák kóborolnak a városban s tudunkkal eddig három gyermeket martak meg. Nagymérvű csapások, — melyek ezreket tehetnek egy óra, egy perc alatt semmivé, s amelyek ellen hiába feszíti mellét a legvakmerőbb bátorság, hasztalan teszi magát örködő állásba a körültekintő ovatosság ismétéljük, ily csapások egyszerűen a végzet és Nemezis látogatásául tekintetnek, s a morális embernél a keresztényi megnyugvást szülik. Azonban civilizált államban, hol az atyai gondoskodást igen jól megszokták fizettetni, hol a törvény és rend szellemének kellene őrt állani a személy és vagyonbiztonság palotája s viskója előtt egyaránt, minden pillanatban attól rettegni, hogy Dél-Afrika veszett vadállatainak esik martalékul az Isten remeke: kissé több annál, amennyit a türelem megkövetel. Így áll ma a dolog nálunk Sátoralja-Ujhelyben, a megye székvárosában. Veszett kutyák marják az ártatlan gyermekeket, hogy minden kiontott csep vérik égető szegény-bélyegként fecscsenjen a hanyagság és tehetetlenség homlokára. Ki itt a hibás első, másod vagy harmad sorban, nem kutatjuk, de a méltán felháborodott közönség már meghozta ítéletét, s jogos kifakadásai, kell: hogy azon fülelkehez is eljussanak, ahol a meghallgatásra legott gyors és erélyes intézkedés következik.

Gyászjelentés. Eperjessy Imre és gyermekei: Elemér, Ilon és Irén; nemkülönb Matild férj. Winter Károlyné; Mária, ugy saját, mint testvérei s az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelentik forrón szeretett atyjuk, nagyatyjuk illetőleg testvérjük bánóczi Eperjessy István nyug. törvényszéki tanácsosnak élete 66-ik évében hozzászav szenvedés után f. hó 9-én reggeli 4 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 10-ik napján d. u. 3 órakor fognak a s.-a.-új helyi r. kath. sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az

a bűnbánó fejére. Az átok szavaiban a lelkiismeret lángostora csattogott fel.

... És Boriska valóban gyógyíthatatlan volt. — A vidéken éremülve beszéltek Szedervár ur-nőjének gyászos sorsáról.

Oly sok könyvet felszarított, oly sok éhezövel, elhagyatottal érezette az nemes keble jószágát, oly sokan nevezték a vidék jöltevő angyalának azt, aki-ről most még a nyomorékok is úgy emlékeztek meg, mint a legszerencsétlenebb teremtsérről!

És aki mindezzel legkevésbé törődött: az maga az a szerencsétlen teremtsé volt...

V.

Baltai kerülte az embereket, a világot. Napokon át elzárkozva ült szobájában. Nem érintkezett senkivel, még legbensőbb barátaival sem. Mindenkitől félt: saját árnyéka is üldözte. Remegett, ha nevével kellett találkoznia, s csak lopva kérdőzködött utána minduntalan, mintha attól is félné, hogy megtalálja tudni. Mindig ugyanazon rémhir: hogy a rohamok — bár ritkán — egész erővel lepik meg, s ilyenkor folytonosan kis fiát kiabálja, s ha oda adják neki, bősziiltlen szoritja azt keblére.

Aladár szinte fázott, midőn ezeket hallotta. Majd Szentelkinére gondolt néha, s a mult idők szomorú képe egész lényét megrázta.

Ilyen gyötrő gondolatoktól volt elfoglalva, midőn szobája ajtaja egy délután hirtelen felpattant s nejt feldult arczzal, kuszált hajjal, vérben forgó szemekkel látta berohanni.

Ereiben meghült a vér.

Boriska vad kaczaj közt állt elé. Karjai közé valamit görcsösen szoritott, melyet hosszan lefüggő fehér lepel takart. Azután villámgyorsan tépte le a leplet s a következő pillanatban egy véres főt tartott magasra.

Aladár visszatántorodott. Kis fiát látta meggyilkolva.

[Folyt. köv.]

engesztelő d. e. 9 órak Aldás és l

A jog ter, mint a bocsátotta ban 1874. s-a első b kornoknak jog- és áll befejezte vizsgát va letette. Uj foglalt „vz illetőleg sz

A sa álló közt zónak fog d. u. 2 árlejtés tá vállalkozni ajánlataik nyujtsák három tá vacsorával tási árára Egyébirán bármikor Az igazg

A n menés va gyakran e nem bir, hol czéls folytán a lyosabb b utánna ki vében fog azonban bizonyos ság, étvág kori szék tartott, a a felelöss a legköze ben áll. E gyakon e vost folyó juk magu pathiai r rokat va sunknak velem egy menésekn tását, ad cseppet ez ellátva e ről Járna utasítás s hogy egy menéses hig csoko levest, es étrendet azért baj nyosan ő a tanácsa den mozg egyáltalál nőjön, m az ablak de ha cs kiszellőzt kövér hu ovakodni.

A f kassa-ode tatnak a kat egym nyaru he augusztus tanak és kormányh hogy a n ségleteike pedig em szerint m szerződés károkat.

A z datja a n vonalain 10%-nyi és a kind krajczár u engedélye e kedvez és pedig utaznia, é által kiáll kások szá lenniök.

engesztelő sz. mise-áldozat pedig f. hó 13. napján d. e. 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. — Áldás és béke hamvain!

A joggyakorlók. Az igazságügyminiszter, mint a hivatalos lap közli, a következő rendeletet bocsátotta ki. A „bírói ügyviteli szabályok“ tárgyában 1874. október 15-én kibocsátott rendelet 13. §-a első bekezdése helyett beiktatandó: „Joggyakorlónak rendszerint csak az nevezhető ki, a ki a jog- és államtudományi tanfolyamot szabályszerűleg befejezte és a jogtudományi (elméleti bírói) államvizsgát vagy a jogtudományi első szigorlatot sikerrel letette. Ugyanazon §. második bekezdése 3. sorában foglalt „vizsgákat“ helyett teendő: államvizsgálatot, illetőleg szigorlatot.“

A sárospataki állami tanítóképezdénél főnálló közétkezés ellátása az 1875/6. tanévre vállalkozónak fog kiadani; evégből f. évi júliushó 27-én d. u. 2 órakor a képezde helyiségében nyilvános árlejtés tartatik. Főhivatnak azért mindazok, kik vállalkozni óhajtanak, hogy az írásba foglalt ajánlataikat f. hó 25-ig a képezdei igazgatóságnál nyújtsák be. Az ajánkozás egy-egy növendéknek három tál ételből álló ebéd s egy tál ételből álló vacsorával (a kenyeret is ideértve) való napi ellátási árára vonatkozhatik; a növendékek száma 60—70. Egyébiránt a közelebbi feltételek az igazgatóságnál bármikor megtekinthetők. Sárospatak, 1875. július 7. Az igazgatóság.

A nyári időszak egyik betegsége a hasmenés vagy bélhurut, mely főleg ily óriási hőségben gyakran előjön, legtöbb esetben semmi fontossággal nem bír, magától is elmúlik, de akárhány eset van, hol czélszerűtlen és főképp ellentétes magatartás folytán a baj hirtelen rosszabb fordulatot vesz. Súlyosabb bélgyladás, hagymáz, vérhas sat. fejlődik utána ki. — E baj megismerése nem nehéz; nevében foglaltatik föl jelensége. A hasmenésen kívül azonban rendszeren bélfájalmak sem hiányoznak és bizonyos korgás, ide-oda mozgás a hasban, szomjúság, étvágyhiány és kistokozó láz. — Ha a baj gyakori székürüléssel és főleg ha már több nap óta tartott, akkor ne késsünk orvosi segínyt felkeresni, a felelősség sulyosan hármlik arra, ki elmulasztja a legközelebbi segítséget igénybe venni ha tehetségében áll. Ha azonban orvosi segély távol esik, vagy igen gyakran és sok beteg volna egy helyütt, és az orvost folytonosan hívunk lehetetlenség, úgy elláthatjuk magunkat a szükséges gyógyszerekkel az allopathiai rendszer szerint alkalmazzuk a Dóverporokot vagy cersavat, ezekre nézve kérjük ki orvoslásunkat utasítását. Ki azonban ezen rendszerben velem együtt nem barátja, annak ezen nyári hasmenéséknél ajánlom a Dulkamára harmadik higítását, adván vagy vevén ebből 2 óránként 1—1 cseppet czukron, míg a baj nem enyhül. Ha nincs ellátva ezen számú szerrel, hozassa meg Budapestről Jármay Gusztáv gyógytárából és használja ezen utasítás szerint. — Az étrendre nézve megemlítem, hogy egyedül jól készített szóda-víz szoktam hasmenéses betegeknek inni engedni, reggelire igen hig csokoládét vagy rántott levest, délre csupán husleves, estelire szinte nem egyebet. Ha valaki ezen étrendet meg nem tartja, nem következik, hogy azért baja rögtön súlyosabbra forduljon, de bizonyosan önmagát okolhatja a rosszabbulért és nem a tanácsadót, ki szigorú étrendet ajánlott. — Minden mozgást és munkát, főleg utazást kerüljön. Ha egyáltalában kell neki mozogni, úgy harkót használjon, melylyel hasát az áthűléstől óvja. — Éjjelre az ablakokat általában nem tanácsos nyitva tartani, de ha csak lehet, estve lefekvés előtt jó a szobát kiszellőztetni. Gyümölcs, fagyalt, aludtjei és főképp kővér huseledelektől jó a baj kikerülése végett óvakodni. — Dr. Dudits.

A felső-magyarországi vasiparosok a kassa-oderbergi vasút megnyitása óta annyira sajátnak a porosvas versenyé által, — hogy gyárakat egymásután szüneteltetni kénytelenek. Ezen sanyaru helyzetben lendítendő, elhatározták, — hogy augusztus 1-én Kassán vagy Iglón összejevetelt tartanak és testületileg kérvényt intéznek a magyar kormányhoz, miszerint az befolyását oda érvényesítse, hogy a magyar vasutak vas és vasgyártmány szükségleteiket a hazai gyárakból szerezzék be. Együttal pedig emlékiratot terjesztenek fel, melyben szám szerint megvilágítják a porosz és angol kereskedelmi szerződésből a magyarra hármló hátrányokat és károkat.

Az arató munkások szállítása érdekében tudatja a m. kir. vasutak igazgatósága, hogy összes vonalain mértföld és fejenként 8 krt, melyhez a 10%-nyi szállítási adó az időszerinti árkelet-pótlék és a kincstári bélyeg-illeték (minden megkezdett 60 krajczár után 1 kr.) is számítandó, árkedvezményképp engedélyez. Megjegyzni azonban az igazgatóság, hogy e kedvezmény csak csapatos utazás mellett adatik és pedig egy csapatban legalább 30 embernek kell utaznia, és mindenkor az illető község vagy birtokos által kiállított, az utazás célját és az utazó munkások számát biztosító igazolvánnyal kell ellátva lenniök.

Pásztélyi János munkási püspök, mint hallatszik, a magyar nyelv ügyében kerületéhez ismét egy körrendeletet intézett, melyben az iskolai előjárókat éber figyelemre hívja fel arra nézve, mily lépéseket tettek eddiggel a tanítók a magyar nyelv érvényesítése tárgyában. Pásztélyi ur különben a hittani, praeparandiai és gimnáziumi vizsgákat, s a consistorialis ülésekben a tárgyalásokat szinte magyar nyelven vezeti.

A „fehér páva“. Ez czime Odry Lehel népszínművének, melyet f. hó 4-én a Buda-Krisztina városi szinkörben előadtak, s melyre a „N. H.“ a következő bírálatot hozta: Odry Lehel, mint operánekést mindenki ösméri, és hogy mennyire kedvelik, kitűnik leginkább abból, hogy még népszínművének keresztelt 2 felvonásos idétlenségét is több ízben zajosan megtapsolták. Az egész darab egy rendszerelen chaosz, nincs sem megállható meséje, nincs bonyodalma, míncsenek alakjai; úgy következnek egymásután a jelenetek, mintha több ember írta volna, de mind olyan, kinek a népszínműről fogalma sincs. Ha Odry Lehel Szigligeti „Czigány Rózsijának a paródiáját szándékozott volna megírni, akkor igen kitűnő jeleneteket produkált volna a második felvonásban, mikor az örült Ilona (ki magát fehér pávának hiszi) megjelen. s egész felvonáson keresztül óbogat. A meséje a tarabnak, hogy egy baka elmegy hazulról, s mikor visszajő, hűlennék tartja kedvesét Ilont és belöki a folyóba. A leányt kimentik, de megőrül, s őrzöngve bolyong, míg régi kedvesét megtalálja. Végül kedvese kimentti az örült leányt az égő malomból, s a leány visszanyeri esztét s a baka felesége lesz.

A kemény vagy aczél-üvegről. Az eddigiek kivül ismét több új módszert találtak föl az üveg keményítésére nézve. A braunschweigi Huch Ede, Angolországban ápril 13-án adott be szabadalmi kérvényt, az általa javított lap- és üresüvegek gyárthatása, valamint az ehez megkívántató olvasztó kályhák (huták) felszerelése iránt; és a „Glas-hütte“ szerint a Schaffgotschei gróf Jozefin-hutája igazgatójának. Pohl urnak máris sikerült egy oly vadászkalacsot gyártatni, mely szilárdság és tartósság tekintetében minden várakozásnak megfelelt. Pohl, az üvegekészítésben elismert szakember, azon reménynek ad helyet, hogy a lehetőleg keményített üveg a legtöbb használati czikk előállítására alkalmazható leend. Az eredeti feltaláló Royer de la Bastien kivül, kinek szabadalma m. é. augusztus 12-ről van keltező — a keményítve készitési módját ismerik még: Dr. Siemens (Dresdában.) Mensel R (Geiserdorfban) és Pieper mérnök, kiknek szintén van reá szabadalmuk. Csillagászati műszerekre s látszerési tárgyakra Berlinben Stahl alkalmazza a kristályüveget; — azonkivül Dr. Bauer Bécsben számos kísérletet tett a kemény üveg előállításának módzatai és használhatósága fölött. Legközelebb Bastie részletes ismertetőket tett találmánya fölött, melyeket a „Bulletin de la Soc. d'Enc.“ közzé is tett. Eszerint nem minden folyadék alkalmas az üveg keményítésére; ezeket számos kísérlet által kellett kutatni, s ezek közt ismét válogatni. Némelyek megkettőztetik, ismét mások megtízszerezik az üveg keménységét, s vannak oly folyadékok is, melyek ötvényszerre emelik azt. Azután a fűrdő összeállítás (minthogy csupán egy vegyület soha sem használhatik) és a hőmérsék nagy fontossággal bír. Nem csekélyebb fontosságu az üveg minőségére nézve a vegyszeri összeállítás. Mindezen körülmények tanulmányozása több évbe került. A műtermi (laboratoriumi) kísérleteket a gyakorlatban is érvényesíteni kellett; készletek az eszközök voltak feltalálódók, melyek a felrobbanást megakadályozták, anélkül azonban, hogy a hőmérsék kisebbbítették; továbbá rendszeres s különös eljárás szükségeltetett ahhoz is, hogy az üvegtárgyak, ámbár teljesen folyékony anyagból képeztek, a kívánt alakot nemcsak felvegyék, de megis tartásák. Mindamellett Bastie azt hiszi, hogy ha a szabadalom lejártával a kemény és kristályüveg készítése általánosabbá leend, annak ára is csökkenni fog, s nem kerülend sokkal többre, mint a közönséges üveg. Ki van már eddig is mutatva, hogy 24 óra alatt 15 Fr tűzi anyaggal 80—1000 darab óráüveget lehet keményíteni. Vonatkozva az új találmány használhatóságára, nagy fontosságúnak ígérkezik a konyhára nézve is, mivel a nem mindig veszély nélküli érczedényeket kiszorítandja. Felhasználható leend csővezetékek (vizvezetékek) berendezésére is, minthogy a legkeményebb nyomást is kiállja. Az üveglapok csekélyebb vastagságban lesznek majd előállíthatók, s ez által az üvegek lehető legáltalánosabban használatba hozatala előmozdittatik; sőt a házak fedésére, s a lakásoknak — eddig a lakók egészségére kevés sulyt fektető eljárás mellőzésével — czélszerűbb és egészségesebb berendezésére az első lépés el lesz érve. Joggal üdvözli hát a „Deutsch-Amerikan. Gewerbe-Ztg.“ a keményített üveg korszerű találmányát; minthogy ez által is egy segédeszköz nyújtatik az embernek magát egy magasabb polczra felemelni. „Amit az állam és család minden körülményei közt oly szükségesnek tartunk, mint az épületben, az: a világoosság, világosság, minél több világosság!“

A nemzetközi gabnavásár ügyében a pesti áru és értéktözsde bizottsága következő felhívást bocsátott ki: A folyó évben Budapestten tartandó nemzetközi gabnavásár napját augusztus 2-kára tűztük ki. A tavalyi gabnavásár alkalmával létesült üzleti összeköttetésekről meggyőződhetek úgy a termelők, mint a kereskedők, hogy a személyes találkozás ily vásár napján mily nagy előnyöket nyújthat mindkét érdekköröknek. Reméljük tehát, hogy az egész országból nagy számmal fognak a mezőgazdák és gabnakereskedők a gabnavásáron megjelenni, a melyen az idei termés nagyságáról és minőségéről alapos értesülés lesz szereshető, s a melyen alkalom fog nyilni terményeinket úgy a bel- mint külföldre minél nagyobb haszonnal értékesíthetni. Budapestten, 1875. július havában. A pesti áru- és értéktözsde bizottsága.

A „Balaton és Vidéke“ szerint a b-fürdői fűrdővendégek száma ez ideig 870-re megy.

Házak szénporból. Angolországban egy új anyagból: szénporból készített téglákból kezdik a házakat építeni. A széntelepeken, hol ily por nagy mennyiségben van, alig győzik teljesíteni a megrendeléseket, mert azt állítják, hogy e szénporból készült téglák, piszkos, fekete színű daczára, az agyagtéglákkal kiállják a versenyt, tartósak, erősek. Hanem aztán az is bizonyos, hogy tüzeset alkalmával kitűnően és elolthatlanul tudnak égni.

Lóárverési hirdetés. A m. k. álladalmi méntelepéből Debreczenben júli. hó 20-kán eladatik 15 mén. Ezek előrehaladt koruk (10—15 éves) miatt adatnak el, de azért nemcsak használatra, hanem kisebb tenyésztőknek még tenyésztésre is jól alkalmazhatók. Azon lótenyésztők, kik az árverésen megvett mént tenyésztésre használni fogják, azon előnyben részesítenek, hogy a vételárnak csak egy harmadát kell azonnal az árverés helyén készpénzben kifizetni, másik két harmadáról pedig egy 1875. évi decz. hó 31-én lejáró kötelezvényt állíthatnak ki. Ily kedvezmény mellett azonban egy lótenyésztő legfeljebb két mént vásárolhat. Más esetben az egész vételárt a loátvétele előtt a helyszínen rögtön kikell fizetni. Az árverés d. e. 9 órakor a város istállójában fog megtartatni. Budapest, június hó. A földmívelés ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztériumtól.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTHELEMÉR.

Haszonbéri hirdetés.

Gróf Sztáray Antal ó méltósága nagymihályi és vinnai uradalmához tartozó Nagymihály városban Vörös ökör, Csillag-, Szarvas korcsma; továbbá Topolyán, Petrócz, Sztranyán, Nagy-Zalacska, Kis-Zalacska, Lucska, Revisce, Gézsény, Jesztreb, Cseceho, Verbócz, Jósza, Kuzsin, Klokoesó, Kalusa, Hliviisce, Felső-Ribnice, Német-Pomba, Vinna, Banka községekben és Kurecskai pusztán az italmérsi jogok 1875-ik évi október 1-ső napjától kezdendő három évre Nagymihályban az uradalmi irodában **folyó 1875. évi júliushó 28-án** haszonbérbe fognak adatni. Az árverési feltételek ugyanott bármikor megtekinthetők.

Ugyszinte Nagymihályban a „Koshoz“ czimzett nagy vendéglő, az italmérsi joggal együtt, három évre szabad kézből bármikor kibérelhető.

Kelt Nagymihályban, 1875. július 8-án.

Az uradalmi igazgatóság.

255. k. n. sz.

1875.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó a p. t. r. 438. §-a értelmében ezennel köztudomásul hozza; hogy miután Gutman Salamon tulajdonát képező a s.-a.-ujhelyi 1682. számú tjkvben 1714. és 1715. h. r. sz. a. felvett 21 összeírási számú 5000 frt becsértékű házra a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 6327/1874. t. k. számú végzésével elrendelt árverés az első f. 1875. év július hó 9-ik napjára kitűzött határnapon vevők hiánya miatt eredménytelen maradt; annál fogva a f. évi **augusztus hó 10.** napjának d. e. 10 órájára a kir. tszék tkvi hivatalába kitűzött második árverési határnap megtartatni, s azon az árverés tárgyát képező vagyon az alólírtál megtekinthető feltételek mellett a legtöbbet ígérő vevőnek becsáron alól is leütetni fog.

Mely árverésre a venni szándékozók azzal hivatalnak meg: hogy minden árverelő által bánatpénzül a becsár 10%-ja teendő le.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1875. július hó 10.

UJFALUSI ENDRE,
bírósi végrehajtó.

